

N:o 110.

Af Herr **J. A. Sjö:** *Om ändring i bestämmelserna rörande enskilda bankers sedelutgifningsrätt.*

Bland privilegier, som nu finnas, vet jag knappast något mera oriinligt än rättighet för kapitalegande personer att förena sig till och under benämning »enskild bank» bilda bolag för att utgifva förbindelser (banksedlar), hvarå de icke betala ränta, men deremot ega rätt att taga ränta och det, synnerligast under svåra tider, ganska hög. Om man antager att cirka 50 millioner kronor enskilda banksedlar ständigt äro ute i den allmänna rörelsen, så befinnes det att dessa banker för sina egna sedlar, af allmänheten, efter 6 procent räknadt, årligen göra en vinst, i det de i ränta uppbära 3,000,000 kronor.

Då jag icke kan finna något rimligt skäl till ett sådant förfarande, som nu är förhållandet, att enskilda personer på de öfrige samhällsmedlemmarnes bekostnad skola skörda så stora förtjenster som nu göres, anser jag, att man dels för att bereda staten en större inkomst och dels för att få ett ordnad, stadgad och säkert penningeväsende inom vårt land, på Riksbanken ensam bör öfver låta all sedelutgifningsrätt; så och då staten allt för väl behöfver och derjemte bör ega all den vinst, som är förenad med utgifvande af banksedlar, vore rätt att Sverige, i likhet med nästan alla andra stater, bör ega endast en sedelutgifvande bank. Visserligen kan man invända att privatbankerna gjort mycket godt med sin sedelutgifningsrätt och öfriga verksamhet, men lika sant är, att under de år, då konjunkturerna varit goda, hafva dessa penningeinrättningar vanligen utsläppt mycket mer sedlar till lånesökande, än hvad med ett sundt bankväsende varit förenligt, enär gäldenärerna sedermera i flera fall, under svåra konjunkturer och ekonomiskt betryck, blifvit eftersatta med att inbetala de under de goda tiderna lånade beloppen. Jag vågar

ock påstå att, om vi inom landet endast hade en enda sedelutgifvande bank, nemligen Riksbanken med filialkontor af densamma förlagd i de flesta städer inom riket, skulle detta för landet vara gagneligt och mycket mer inkomstgifvande än hvad nu är förhållandet för staten; och vore det, enligt mitt förmenande, för såväl den enskilde inom vårt eget land som för utländingen, hvilka i den deponera penningar, mera betryggande att hafva endast en inom och af riket garanterad sedelutgifvande bank; hvarför jag vördsammast får hemställa,

det Riksdagen må för sin del besluta den förändring i Kongl. kungörelsen den 12 Juni 1874, angående enskilda banker med rätt att utgifva egna bank-sedlar, att all sedelutgifning må varda förbjuden för de banker, som hädanefter begära ny eller förnyad oktroj.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1879.

J. August Sjö.

N:o 111.

Af Herr **A. F. Petersson:** *Om användande af Riksbankens vinst för år 1878.*

Vid flera föregående riksdagar har af motionärer blifvit yrkadt, att olika belopp af Riksbankens vinst skulle åt Riksbanken behållas, i flesta fall för att stärka bankens metalliska kassa. Lika med dessa motionärer, anser jag att af Riksbankens vinst en del bör åt banken bibehållas för att uti dess rörelse ingå. Säkerligen komma flera motioner i detta afseende, äfven vid denna riksdag, att aflemnas, men då min åsigt om vinstmedlens användande torde skilja sig från de öfrigas förslag, som komma att afgifvas, vill jag lemna min hemställan i detta ämne.